

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Umirajoče ministerstvo“.

Iz Dunaja 18. jan. [Izv. dop.]

Tako je ministerski predsednik knez Auersperg se sam izrazil, ko je z ministrom Lasserjem obiskal „Fortschrittsklub“ ter tam na srce polagal poslancem, naj vsaj te 4 ali 5 tedne, dokler je državni zbor še skupaj, ne delajo ministrom opozicije. Lasser pak je dostavil, da sicer ministerstvo nikakor ne pritrdi izreku, kakor da bi res umiralo, pač pa samo želi umreti („sterben wollend“) ko bi ne moglo zjediniti vse ustavne moči v tem imenitnem trenutku, kjer gre za obrambo proti ogerskim zahtevam. Ko je minister Lasser v prisposobi se tako izrazil, nij mislil, da bode on sam v malo dneh resnično v smrtnej nevarnosti.

V soboto je namreč nagloma zbolel, kri mu je tako v glavo silila, da so se balo apopleksije in še denes, kakor sem vam bil telegrafično naznanil, mož še nij iz nevarnosti. Vsakako bode, če prav zdaj ozdravi, moral pustiti za dalje časa vsako duševno delo. Ako se to zgodi, izgubi ne samo ministerstvo svoje pravo glavo, ampak tudi cela ustavoverna stranka svoj najmočnejši steber, kateri jo je držal zlasti s svojim vplivom v najvišjih krogih. Če je Lasser nekako ponosno v „Fortschrittsklubu“ dejal, da pade z ministerstvom tudi cela stranka, mu radi priznajemo, da je to istina.

Zato nij čuda, da so ustavoverci mej soboj silno poparjeni. Koga hočejo na mesto Lasserja posaditi? Če pregledujejo svoje čete najdejo končno dovolj aspirantov na ministerske sedeže, a nemajo niti jednega moža, ki bi mogel Lasserja le količkaj nadomestovati.

Ko bi Schmerling bil mlajši in — delavnejši, a kaj hočejo z 71 letnim starčkom, kateri je, dokler je še mlajši bil in krepkejši,

slovel zarad svoje — lenobe. Herbst je, kakor Giskra, pri dvoru tako nepriljubljena oseba in tudi stranka sama ga ne mara zavoljo njegovega intrigantnega značaja, da je njegov vstop v ministerstvo nemogoč.

Vpraša se tedaj, ali ima opozicija upanje priti do vladnega krmila?

Gotovo ne, dokler prevladuje magjarski vpliv i dokler je Andrassy ne samo v vnanjnj, ampak tudi v notranjnj politiki odločilen. Andrassy je podkopal Hohenwartovo ministerstvo, — kar je Auersperg te dni v klubu še naglašal — on bi ne pritrdil vsakej spremembi, katera bi pretila Magjarom nepovoljna biti.

V tem smislu je Lasser resnico govoril, ko se je mej družim izustil, da za tem ministerstvom bi ne moglo konservativno nastopiti; a samo zarad Andrassyja ne, državni zbor pa, da si je njegova sedajna večina ustavoverna, bi novemu ministerstvu prav malo preglavice delal.

Še Hohenwart bi si v tem zboru ne da bi se posebno trudil, lahko večino i še celó do dveh tretjin pridobil.

Pripadal bi mu ustavoverni centrum, to so: veliki posestniki in uradniki i dobra polovica levičnjakov; še iz „Fortschrittskluba“ bi tega ali onega pobral. V opoziciji vstrajati, nij vsacemu dano.

A do tacih izprememb še ne bode tako kmalu prišlo, kakor bi bilo želeti v prid Avstrije. Sprava mej Cislejtanijo in Ogorskim se ima tekom tega leta na novo za 10 let skleniti. V teh okoliščinah pa se odličnim krogom ne zdi varno, v notranjnj politiki se poprijeti družih načel, dokler nij urejena nova pogodba.

Vsakako pa nam Slovanom vse te razmere kličejo hrabreč: vstrajajmo!

Osvojenje Bosne po Avstriji.

Povedali smo uže, da je prinesla berlinska „Kreuzzeitung“ članek, v katerem govori, da jedini pot za Avstrijo je, da Bosno osvoji. Vse novine o tem članku pišejo, celo „N. Fr. Pr.“ o njem članek prinaša, ter celo nij več tako divja na to misel, nego je bila še pred tremi meseci. Članek berlinskega lista se glasi po citatu, kakor ga beremo v družih avstrijskih novinah:

„Položaj tukaj (na Dunaji) je zamotan in tajiti se ne da, da počasi ali nezadržljivo nekej krizi nasproti hodimo. Grof Andrassy je dosedaj spretno deloval in vpraša se le, ali je to kar je naš minister vnanjega doseči hotel res tudi dosežno. Kot bistveno magjarsk državnik je obema resničnima rešenjema bosenskega vprašanja jednako protiven. Nasproten je temu, da bi se iz Bosne naredila samostalna vazalska država z imenskim nadvladjem visoke porte, ker bi ta na avstrijske Slovane delovala kakor magnet na železo in bi storila lastnino Dalmacije jako prekarno; osvojenju Bosne po monarhiji pak je nasproti zarad tega, ker bi magjarsko nadvladje v Ogorskej uničilo in Slovanom prevago dalo.“

Dalje rečeni članek „Krz.“ meni, da je bila dozda naloga Rusije in Avstrije vstajo omejiti na Hercegovino in Bosno, vzlasti Rusije, ker samorazpad Turčije dela njej na korist. „Krz.“ meni, da se utegne na tem vprašanji razbiti zveza treh cesarjev na spomlad. Ker Nemčija nema več interesa Magjare podpirati odkar se jej nij več bati Beustovih maščevalnih planov, naj Avstrijo pri osvojenju Bosne podpira in Bismark se bode maščeval za to, da je Gorčakov lansko spomlad zadržal za novo vojsko s Francosko za-

Listek.

Rusija pod tatarsko nadvlado.

Po „Gramotfej“ spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Značaj opustošenja, ki je izhajal od divjih ord, bil je povsod jeden in isti. Njim se nij smilil narod, niti so komu zaprinašali, rušili so mesta in vasi do temelja, zaplenjevali narod na tisoče in tisoče, in ako ga nijso potrebovali za plen, morili so ga sploh, neizbiraje niti spola niti starosti. Mongolom se nijso smilili premagani, mesta so rušili, a stanovnike poklali. Če se računa davek Tatarom na vsacega človeka poprek na leto najmanje en rubelj, plačala je Rusija gotovo za nadvlade tatarske štiri sto milijonov rubljev. Razume se lahko, kako je to izmolzlo sile, uže tako revnega naroda, ki si nij mogel v teku nekoliko vekov po nobenej mogočnosti

poboljšati svoje stanje. K temu je treba vzeti pa tudi izgubo ljudij. Neračunajoč semkaj prvega poboja Rusov na Kalki in družih pobitev — omenjamo tukaj samo Kulikovsko bitko. Ako je verovati letopiscu, palo je od ruske strani več nego tristo šestdeset tisoč ljudij, in Moskovsko carstvo je tako obrezljudilo, da nij bilo v stanu sestaviti nove vojske proti Tohtamišu. Zavoljo tega govori ruski narod čisto pravično, da je mongolska ali tatarska nadvlada bila za nj nepopravna beda za dolgo časa. To je bila kazen božja, ki je pokončala in obrezljudila zemljo. Razumi se, da umanjšanje stanovništva, strašna beda in popolno iztrošenje sil nij dopust lo narodu, razvijati se. Narod se na noben način nij mogel baviti s poljedeljstvom. On je denes zemljo zaoral, a jutri se je moral nadati, da bode tatarska orda navalila in pokončala ne samo vsejano, nego tudi njega z njegovo rodovino.

O bedi naroda more se lahko soditi po

sledečih činih: zemlja je morala podnašati notranje vojske in zunanje, notranje nemire in navale sovražnikov: zdaj so jo gnjeli Pečenegi, zdaj Polovci, zdaj kneževske borbe, zdaj Litva, zdaj Poljska, zdaj Švedi; skoro nobeno leto nij minulo brez vojske, a vse nadloge so zadevale narod, to se razumi. K vsemu temu so se pridružile pa še slabe letine in vsled teh lakota in nalezljive bolezni.

Vojska, iztrebljajoča ljudi, jemala je zemlji delavne roke, a čem manje je bilo delavcev, tem manje so mogli oni obdelavati zemljo in tem oskudnejši so bili plodovi. Povsodi je bilo videti samo žalostno zapuščena polja in sela; gladne, shujšane, zapuščene in revne ljudi, in če je je človek pogledal, moral je izdahnuti in reči: koliko more vendar človek pretrpeti, pred ko umrje. Takrat se je beda razširila do poslednjega predela; vse ceste in ulice po mestih in vaseh so bile napolnjene z gladnimi bevači. Kaj je moglo biti iz Rusije, ki je mo-

četi. „Spomlad pride trenotek — končuje berlinski list, — ko bode Bismark moral soditi mej Avstrijo in Rusijo in njegova volitev bode odločilna za dogodbe.“

Iz tega se vidi, da se v višjih diplomatskih krogih za spomlad velike reči pričakujejo. Nemci žele zveze z Bismarkom, Slovani želimo, da bi Avstrija hodila sporazumno z Rusijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. januarja.

Naš *dunajski* dopis, ki ga na prvem mestu, priobčujemo, izvrstno slika položaj naše notranje politike. Tudi večerajšnji „Vaterland“ konstatira v članku: „der Niedergang des Ministeriums Auersperg II.“ da je bila vlada celó v gospodski zbornici pri posvetu klosterske postave pobita, ker so se sprejemali pristavki proti katerim so ministri glasovali.

Vnanje države.

Iz *Belgradu* poročajo oficijozni listi, da je sklep skupščine, Marinovićevo ministerstvo tožiti, naostren proti knezu Milanu samemu, ker le ta Marinovića posebno rad okolo sebe ima. Knez toži v destruktivni tendenci skupščine, v kateri se res socijalistične tendence preveč širijo, ker briše se ne le ono iz proračuna, kar je prav in koristno, na primer previsoka plača metropolitu in višjim uradnikom, nego tudi take reči, ki so potrebne za napredek v deželi in za razvoj države.

Francoski minister vnanjih zadev, Decazes, je prevzel senatno kandidato v 8. okraji pariškem.

Don *Karlos*, kateri svoje čete rekrutira samo iz malega hribskega okrožja, katero šteje le 594.000 duš, je ob novem letu govoril, v katerem je obetal, da ne bode le Madrida vzel, temuč tudi Amerikancem vojsko napovedal. Naš rojak — znano je, da je don Karlos v Ljubljani rojen — ima, to se ve da, prevzvišeno kraljevo črepinjo, ali če so zdravi možjani v njej, to je vprašanje.

Dopisi.

Iz Dobrépolj 18. jan. [Izv. dop.] (Duhovenska bira.) Kako naj se bode odslej bira duhovnikom dajala, ali v naturalijah kakor doslej, ali naj bi se ta bira po predlogu Apfaltrernovem v denarjih odkupila, to se po županstvih vsled naročila dež. odbor posvetuje. Gotovo bode dve tretjini in še več županstvenih odgovorov takih, da naj pri starem, to je v naturalijah ostane in tako je tudi prav, in sicer po mojem mnenji iz sledečih uzrokov:

rala skoz dve sto petdeset let vzdržati take barbarske napade? Neizbegljivi in naravni nasledki tega čina so bili: neizvestna zabitost, prihuljenstvo in strašna bojzljivost ljudij in zemlje. To je bila mračna in prosta doba, v kateri je Rus mnogo trpel, ter se nenavadno bal vsega, kar ga je okroževalo. Narod nij videl nič drugega, nego pustošeče vojske, lakoto in kugo. Z jedno besedo, tatarska nadvlada je imela samo pogubne nasledke na narodno-gospodarski život v Rusiji.

V tem bednem času se je položil povestniški temelj, na katerem se je utrdilo, kakor na granitnej skali ostalo zidanje bodočega veličja Rusije. L. 1328 je postal v Rusiji knezom umni, odvažni in izkušeni Joan Kalita. Mnogostranska delavnost te jako povestniške ličnosti je pripravila na vse strani pota, ki so sčasoma pripeljali moskovskega kneza k popolnemu gospodstvu in jedinovladi. Natančni

V naturalijah kmet v jeseni gotovo laglje dá tiste pesti žita, kakor pa v gotovem denarji; če je pridelal lepo žito, dá lepega, če je pridelal slabo, dá takega, in dotični prejemalec bira je tako z malo stvarjo, v njegovo zadovoljnost za jedno leto plačan; in vse to se je godilo brez vsake sitnosti in stroškov. Ako je birodajalec nezmožen bil tisto leto biro dati počakal ga je dober duhovnik včasih do prihodnjega boljšega leta, in tako mu je svojo dolžnost izpolnil brez eksekucije. Drugače bi davkarije postopale s tistim, kateri ne bi ob pravem času denarje za to odškodnino v nikdar napolneno denarnico prinesel, ker imamo, bogu bodi potoženo zadnja leta dosta žalostnih izgledov, kako davkarji terjati znajo.

Na priliko pri nas če imamo dva kaplana dajemo biro dvema, pripeti se pa, da imamo samo jednega in ta ne terja potlej dveh bir; drugačno bi davkarije ravnale; če bi tudi nobenega kaplana v dotičnem kraji ne imeli, bi se terjalo z beriči in žandarmi do zadnjega vinarja, da bi se s tem drž. blagajnica polnila. Lehko je to uže naprej videti, ker zdaj se tudi v mnogih krajih za dve učiteljski plači pobira, pa samo jednega učitelja imajo; takih krajev je žalibog dosta. V naturalijah kmet biro v vsakem oziru lažje daje, kakor pa v denarjih, katerega ima v sedanjih časih vsak več kakor kmet. Ako nema jedne sorte žita ima drugo in tako se lepo pobotata. Bi se-li hotele davkarije?

Kakor gori rečeno, v dobri letini daje se dobro žito in obilna mera, nasprotno pa v slabih letinah; in tako sta dajalec in pobiralec z lepim pobotata se. Davkarije pa bi kakor navadno terjale.

Ko bi se postava, ki sta jo viteza Apfaltrern in Langer v deželnem zboru predložila uresničila, bi se za izvršitev taiste zopet več uradnikov nastavilo, kateri bi vsako leto ne veliko menj kakor bira stali in čemu?! Kakovo dobroto nam hočejo ti nemčurski vitezi iz rajha v deželo pritisniti, morebiti da bi z našim pod firmo „odškodnino in odvezo bira“ nabranim denarjem proti nam germanško postopali? naše duhovenstvo od slovenstva odtrgali, ter narodne duhovne vsacemu po Bismarkovem receptu mislečim beriču pokorne hlapce storili?

Ako je duhovnik dober, prijazen, za blagor vnet, iz srca rado se mu tista bira, po katero sam priljudno in prijazno pride in še ako je dobra letina, privrže se mu, ako nij, pa z ljudstvom potrpi.

in previdni Kalita je znal upotrebiti vsa sredstva, da doseže glavni cilj, to je, da vzviši Moskvo na račun svojih sosedov. On je razumel zadobiti in zaslužiti poverenje in pokroviteljstvo pri Kanu, skazovaje mu vselej popolno pokornost. Kalita je znal upotrebiti Tatare same za sredstvo, da vzviši Moskvo. On je dobival od njih pomoč in zaščito. Kalita si je prisvojil pravico za pobiranje davka od delnih knezov, ter ga pošiljal v Ordo. Le to sredstvo je rešilo narod od grabeža in nasilja nenasitljivih baskakov. On je pobiral davek nenavadno vestno in po tem pobiranju je pustil polovico v moskovske blagajni, polovico pa je oddajal v Ordo. Na ta način je on poboljšal stanje svojega naroda in obogatil moskovsko blagajno, vsled česa se je moglo za Kulikovsko bitvo zbrati uže štiri sto tisoč vojakov, dobro oboroženih. Narod je poznal samo njega za svojega kneza, ter je ž njim

Sloga bi mej duhovni in kmeti prestala, narodna zavest pod železno vladno pestjo izginila pri duhovnikih, in tako bi Bismarkovi apostoli svoj zaželeni cilj dosegli in narodno zavest uničevali.

Torej take postave nikakor nij potreba saj takih ki plačaj! daj denarje! kmetu na ušesa vpijejo jih je davnaj preveč. Narodna županstva in gosp. deželni poslanci se bodo torej uprli nemškemu zvitemu namenu ker to je pri nas in najbrž tudi drugod volja naroda ki ga zastopate.

Ako bi se uže kdaj bira odvezavale naj bi vsaka občina za-se storila, ne pa polniti kakovih novih blagajnic iz katerih se morda kupuje bič s katerim naj bi se naš narod bičal, kadar svojih svetih pravic išče.

Uredite učiteljske plače, in učitelje, da ne bomo samo plačali, pa brez interesa.

Kadar bodo v redu šole in vse, potem bode napredovalo ljudstvo, omikalo se in tako blagostanje, katero se je zarad vednega plačevanja od nas obrnilo, zopet povrnilo, in potem ne bodejo odvezni stroški toliko milijonov stali kakor so se pri zemljišnej odvezi, ki se uže ena četrt sto veka vrši, pa še nij gotova. Kako si torej upajo siliti nam ti nemški kulturonosci zopet novo težko butaro na ramo.

Josip Jaklič Podgoriški,
birodajalec od dveh posestev.

Iz krškega mesta 14. jan.

[Izv. dop.] Prijatelj si se morebiti kedaj vozil mimo ali skozi naše mestice in videl si, da nij ravno velikansko, videl si tudi, da pri zadnji hiši mesta nij svet z deskami zabit, ampak da se tu Dolenjsko začne svojim dobrim vinom in drugim kaj, kar pridelava kmetovalec, pošten in v človeški družbi prevažen stan, ki marsikatero petico spravi iz zemlje mej druge ljudi. In glej, vsak bode rekel, tukaj je treba, da se meščani s kmetom dobro imajo; vsak bode rekel, da par uradnikov meščanu ne bodo dali bog si ga vedi koliko skupiti; vsak, ki ima možjane v glavi in ne v omari, bode dejal, da je vsaj nevhvaležno, če meščan tukaj kmeta čez rame gleda. In to dela nekaj tukajšnjih meščanov s tem, da se hočejo v občini, ki zdaj še mesto in okolično družji, od kmetov ločiti, češ, mi hočemo kot mestjani biti sami, mi smo boljše sorte ljudje kakor para-kmet. Prošnja za ločenje občine se je okolo nosila in kacih 33 glasov dobilo za ločenje, več kakor teh 33 pa je proti ločenju in mej temi posebno taki, ki največ

jedinim imel opraviti v vseh zadevah. Tak položaj, razumi se, je bil neprimerno koristen za bodočo mogočnost Moskovskega carja in brezplodnej prepri delnih knezov. To je naučilo narod uvažati carja, svojega dobrotnika, zaščitnika in osloboditelja težav, nereda in divjosti zlih Tatarov.

Duhovščina je vneto pomagala pri vzvišnji moskovskega kneza in pri utrditvi njegove vlade. V tem času je imela duhovščina v Rusiji razun religioznega tudi še politično značenje. Knez se je posvetoval v važnih slučajih z duhovščino ter je dobival od nje silno mravstveno podporo. Ona se je pojavljala često kot zaščitnica interesov naroda in kot pomiriteljica mej borečimi se strankami za časa kneževskih borb. Našavši podporo v kneževske vlasti, dajala je ona tudi carske vlasti religiozno značenje v očeh naroda. Takrat je bil vpliv samodržavnega carja in

davka plačujejo, ki si mislijo: ljubi nemškutarski agitator ti lahko svetuješ tvojim privržencem in na kolenih pred taboj ležečim, da se naj ločijo od kmetov, ti ne plačuješ bremen naših in kdo drugi kakor mi bi morali stroške občinske plačati. Znanega glavnega agitatorja nemškutarije Sch. jezi, da je zdajšnji občinski zastopnik in da se tega znebi, svetuje ljudem, naj se kar le brez vsega premisleka ločijo od kmetov; za materijalno škodo, ki ga mesto s tem trpi, če bi se uresničilo, kar pa ne bo tako hitro šlo, kakor si ta gospod domišlja, ker v Krškem je še par prav dobrih glav, ki kaj mislijo in če je treba tudi gledé pameti s Sch. se poskusijo za to gmotno škodo se ta — ne briga, cel njegov argument za ločenje obstoji v tem, da ljudem pravi: „es wäre schön, wenn die Stadt für sich wäre, wenn nicht die Bauern dabei wären“ — t. j. jaz bi meščana rad nahujskal na kmeta, če to tudi kaj denarja mestjanu stane; jaz bi se rad znebil dr. Kocelija, Pfeiferja, Lavrinška, Jugovica, Ruperta itd., ker ti možje nemajo dosti respekta pred mojim strahovitim neki obrazom, jaz bi s kratka rad imel poslušne, pokorne občinske odbornike, ker križca še nemam in o tem sanjam noč in dan. Je prav žalostno, da je pri nas dosti meščanov, ki se tresejo pred kakim tacim človekom, kakor bi bil ta sam bog bodi pri nas. Taka strahopetnost se je našla pred 100 leti, ali zdaj pišemo 1876 in vsegamogočnost tacih ljudi tudi v neuradnih, socialnih in kako uže rečeh je strah, ki je v sredi votel in okolo ter okolo ga nič nij; zdajšnje mestjanstvo drugod kaže onim, ki še hočejo tako kakor v prejšnjih časih policaja igrati, da smo v letu 1876. — Za boga, kam pa pride potem slobodno misleče tržanstvo in mestjanstvo, ako jeden tak človek može strahuje, ki bi pred vsem imeli pokazati tacim ljudem meje, kjer je njih delokrog in kjer je sloboden meščan gospodar, ker kmet tega ne more tako, ker je menj izobražen. 33 ali kaj naših meščanov se je prav malo tako pokazalo, kar 19. stoletje od njih terja, ker tukaj nij boljše prepričanje pero za podpis vodilo.

Vsak izmed teh je morebiti mislil, da imamo meščani zadovoljni biti, da se kmetška okolica ne odtrga od mesta, ker ta bi zraven pridobila ali vsaj nič ne izgubila, mi pa moramo, če se odtrgamo sami občinskega tajnika plačevati, sami za naše revne skrbeti itd., kar ne gre tako, kakor bi pihnil.

Da se, kakor nemškutarji mislijo, naš mestjan sramuje, biti združen s kmetom,

duhovščine prav krepiven pojav. Precej ko je postal jeden car v vsej Rusiji, od tega časa so prenehali mejsobni prepiri in vojske mej delnimi knezovi in narodu je bilo mnogo bolje. On je zdaj znal, ako ne bode preprirov mej knezovi, da se ne bode zemlja pustošila in da bode imel vsak državljan mir zagotovljen. Duhovščina je vedno, posebno pa za časa narodne bede, odpirala samostane, kjer je mogel vsak najti sebi miren in gotov sprejem, ter se rešiti sovražnika in gladne smrti. In ko je narod začel giniti tudi na duhu, takrat so duhovni pastirji čitali njemu pridige ter ga s tem potolazili. V tem času se je povečal broj samostanov znatno, duhovščina je zadobila vlast in s tem tudi ugled pri narodu. Čem bolj se je vzviševala moč carja in duhovščine, tembolj se je pobiljševala osoda nesrečnega naroda.

(Dalje prih.)

ne verujem rad, vsaj neumen nij ta mestjan, in le neumen človek se v zdajšnjih časih loči od človeka — kmeta, ki nij tako hudo neumen, kakor se morebiti v kakej glavi v Krškem prismojeno premetuje, kadar jo luna trka. Kmet mestjana živi po večjem, — kaj bi ga čez rame pogledavali! Zdajšnji čas druží se v velike skupine, da več plačevalcev menj stroškov posameznemu dela; menda vendar ne mislite, Krčani, da bo to veljalo, če se ločite? —

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 20. januarja. Tukajšnja „Deutsche Zeitung“ ima telegram iz Kostajnice, ki poroča, da je bil Hubmajer včeraj v taboru v Jamnici zavrato ustreljen („meuchlings niedergeschossen“).

Anglija je samo v principu pristopila Andrassyjevim reformskim planom.

Domače stvari.

— (Hubmajer †?) Dva telegrama iz Dunaja, katerih jednega na drugem mestu priobčujemo, nam poročata, da se „Deutsche Zeitung“ iz Kostajnice brzojavlja grozna novica, da je naš Hubmajer v ostrogu zavrato ustreljen! Mi upamo in želimo, da se ta strahovita vest ne bode obistinila. In vendar žalibog popolnem neverjetna nij, če se pomisli, da je uže pred nekaj tedni pisalo se, da nekovi ljudje, katere samopridnost in lopovstvo vleče mej vstaše, pisano gledajo značajnega in vse sleparstvo sovražnega Hubmajerja, in če se pomisli, da je v shodu v Jamnici knez Karagjorgjevič bil odpravljen. Knezom Karagjorgjevičem pa nij dosti za več ali menj bratovske krvi, to kaže poslednja srbska zgodovina. — Več denes ne moremo govoriti, ker kakor rečeno upati hočemo, da je morda ta vest vendar le nasledek prenačljene krive govornice.

— („Slovenske knjižnice“) prvi zvezek, roman „Doktor Zober“ je razposlan vsem, ki so se oglasili. Kdor izmed gg. naročnikov ga ne bi bil dobil, naj blagovoli naznaniti, da se pomota popravi. Prijatelji naše slovenske knjige sploh pa naj skrbe za večje razširjenje. Dosedaj je še malo naročnikov. Novim moremo tudi s prvim zvezkom postreči. Oni gg. prejemniki, ki so samó naročili, a ne plačali, naj precej pošljejo novce. Tukajšnji morejo knjigo kupiti v „narodnej tiskarni“.

— (Glasbena matica) daje č. udom naznanje, da bode društvo izdalo za l. 1875 še en zvezek. Sedaj izšle pesni so razposlane. Gospodje poverjeniki naj blagovolijo doneske nabirati. Čestiti udje, katerim so pesni direktno došle, prošeni so doneske za l. 1875 v kratkem poslati do društvenega blagajnika g. Franc Drenika. Onim udom „Glasbene matice“ kateri za l. 1874 doneskov nijso vplačali, se pesni za l. 1875 nijso poslale. Naj blagovolijo ti čast. društveniki zaostale doneske plačati, potem bodo prejeli pesni in muzikalije.

— (Obrtnijska šola.) Občinska zastopnika ljubljanskega mesta gg. Potočnik in Bleiweis sta v zadnjem mestnem zboru nasvetovala naj ljubljansko mesto prosi pri naučnem in trgovinskem ministru, da pri ustanovljenju obrtnijskih šol državna oblast tudi kranjske dežele, ali Ljubljane ne pozabi.

— (Ljubljanski mestni zbor) je 18. jan. sklenil za propadajoče nemško gledališče iz mestne kase, torej davkov slovenskih Ljubljančanov, 200 goldinarjev podpore

dati. Kljuba temu, da sta slovenska zastopnika gg. Karel Bleiweis in Potočnik odločno proti temu govorila, sprejeli so nemškutarski mestni očetje predlog in bodo dali 200 gold. za nemški teater.

— (Iz Maribora) se nam pošilja: Program veselice, katere napravi slovanska čitalnica v Mariboru v letošnjem predpustu in v postnem času. 22. januarja: Plesna veselica, združena s šaljivo loterijo. 29. januarja: Veliki ples. 12. februarja: Plesna veselica. 26. februarja: Veliki ples. 19. marca: Beseda. 2. aprila: Beseda in tombola.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Tukaj se je osnovalo društvo „požarna straža“, katerega pravila so se uže predložila visokej c. k. vladi v potrjenje. Želeti mu nij, da bi imelo veliko opraviti, kali?

— (O razmeri Slovencev in Hrvatov) smo mi govorili v nedeljskem listu. Glasilo naših slovenskih „konservativcev“ prinaša o istej stvari v četrtek 20. januarja na prvem mestu članek, ki se nam jednako izraža: „Od nekoliko časa sem se ne spominja skoraj noben hrvatski list nič o Slovencih, kakor da jih niti nij. Saj smo si vendar bližnji sosedje in bratje, in slovenski listi vedno donašajo poročila iz Hrvatske. Ali so pa morda zagrebškimi novinam ljubši madjarski odnošaji, nego naši? Otvorite povestnico, to učiteljico narodov, in našli boste, da so Slovenci od nekdanj pa do najnovejših časov v vseh važnih vprašanjih s Hrvati držali in drug družega podpirali. Naj ne mislijo Hrvati, da so uže čisto zagotovljeni za svojo bodočnost, ako so se z Magjari pomirili; treba jim je vedno še zaveznika. Morda pride kmalu huda stiska za nas vse; složni jo bomo lažje pretrpeli in tudi sovražnika lažje odbijali; razcepane pa nas bodo lahko potisnili v kot. Posebno mej nami Slovenci in Hrvati treba velike sloge. Saj vendar drug družega potrebujemo. Priznati pa moramo, da smo Slovenci gotovo več in odvažneje delali in še delamo za vzajemnost, nego Hrvati ali Srbi. Nam Slovincem nij stalo za ime, samo da ostanemo Slovani; mi v vsacem pogledu odjenjemo.“ — Torej ves slovenski narod je jedin in složen v tej misli.

Poslano.

Kritika je potrebna in koristna v vsakem obziru, ako je istinita in izvira iz dobrega namena, kritizirano reč zboljšati. — Dopis iz Gradca v „Slov. Narodu“ od 16. t. m. ima pa ravno vse, kar bi kritika imeti ne smela. Ta dopis pravi mej družim, da Slovenci še prav za prav društva nemamo, če ravno je uže društvo od namestnije potrjeno. Izvoljeni odbor naj bi bil bolj marljiv, da društvo pred porodom ne umrje. —

Temu imam odgovoriti, da je bilo društvo in njega odbor dosta marljiv. Skrajja smo mislili, da bo naš opravičen priziv zoper razpust bivšega društva „Sloga“ od ministerstva uslišan. Še le ko smo zvedeli, da se je več drugim društvom priziv odbil, nijsmo čakali več odloka, ter smo sklicali na 6. novembra 1875 zbor, kjer se je posvetovalo o pravilih novega društva. — 15. novembra potem se je poslala prošnja za potrjenje namestniji. Še le 13. decembra smo izvedeli iz uradnega časnika, da je društvo potrjeno, in uže na 15. decembra smo sklicali prvi zbor, pri kojem se je volil odbor. Da se je odbor s težavo vkup spravil, kakor pravi dopisnik, krivi so tisti, ki le raji vse kritizirajo, delovanju pa se odtegujejo.

Voljeni odbor nij mogel pred božičem družega zbora sklicati, ker gredó dijaki okolo 15. decembra domov na počitnice. Pred 15. ja-

nuarjem 1876 pa tudi nij mogel sklicati zbora, ker do tedaj dijakov se od doma nij. — 15. januarja 1876, pa je bil občni zbor, pri kojem je odbor naprosil pevsko društvo in dva umetnika na citre za sodelovanje. Gosp. R. je prednašal zanimiv tema: „Stanje žensk pri raznih národih in sedanjem času.“ (Donešek k ženskej emancipaciji.) Zbor je bil prav dobro obiskan, prednašanje jako zanimivo, petje in citranje izvrstno in zabava prav srčna in v obče zadovoljenje. Dopisnik bi si bil tedaj lahko prihranil opomin, da naj bo odbor bolj marljiv. — Sicer pa imamo žalibože dosti takih „vnetih“ Slovencev, ki vsako domačo reč kritizujejo in vsako slovensko institucijo se zaničevanjem pogledujejo, češ, da so tako nobel in učeni, da jim slovenska družba in domače početje ne zadostuje. Dopisnik je našel za naše društvo le grajo in umazano psovko, na katero se mi ne zdi vredno odgovarjati, mej tem, ko ultranemški „Leseverein“ prav srčno priporoča.

Delajte gospodje na to, da si sami opomoremo in kaj ustvarimo. Od daleč gledati in zabavljati je se vé da lažje.

Gradec, 18. januarja 1876.

F. Veršec,
tajnik društva „Triglav.“

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescieri du Barry v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrášenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i nadnuho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojence in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svétnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svétnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescieri Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih ia mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsaih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v griu. (L. S.) Bud. Wurzer, zdravilni svétovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 2. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescieri je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplotno vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Umrli v Ljubljani

od 16. do 17. jan.:

Ana Cimerman, 36 l., za mrtuđom. — Ivan Kovačič, 24 l., v bolnici za jetiko. — Urša Dolinar, 8 l., vsled konvulston. — Marija Uravec, 4 l., dete uradnika, za davico. — Adolf Pavšek, 3 1/2 l., dete mazača, v Elizabetnej bolnici za utrpljenjem pljuč. — M. Flandar 2 mes., dete mizarja vsled atrofije. — Kunibert Noll, 1 l., dete kiepjarja vsled bronchitis.

Hrvatska vina!

Naznanjam, da imam več tisoč veder vina lastnega pridelka na prodaj, starega in novega. Roba je dobra in zdrava, cena, kolikor mogoče nižejša. Slovenci! če vam je mar zdrave in dobre kapljice, moja klet je zmirom odprta. Kdor bo enkrat pri meni kupil, bo gotovo tudi drugikat prišel.

F. in A. Concilia,

(8—3)

nasproti nadškofovemu dvoru v Zagrebu.

Izkušnja tajnega sanitetnega svétovaleca gosp.
Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescieri du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svétovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescieri du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescieri ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescieri je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odrášenih in otrocih prihrani 50krat več na čeni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 unt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescieri-Biscuiten v pušicah in tabletah a 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 2, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih askarnicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. W. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androvicu. (305)

Dunajska borza 20. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovoh	68	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	05	
1860 drž. posojilo	112	40	
Akoije národne banke	914	—	
Kreditne akoije	192	80	
London	114	40	
Napol.	9	19 1/2	
C. k. cekini	5	42	
Srebro	105	55	

Št. 122.

Razglas.

Pri mestnem magistratu bo zarad oddaje za tekoče leto potrebnih smrekovih mostnic vrednosti okoli 900 gold.

31. januarja 1876

dopoldne ob 10. uri očitna dražba h kateri se poduzetniki vabijo z pristavkom da se dotični pogoji o dražbi in odpeljavi pri mestnem stavbnem vradu lahko pregledajo.

Tudi se bodo pred začetkom ustmene dražbe pravilno sestavljene pismene ponudbe sprejemale. (15—2)

Mestni magistrat v Ljubljani,

11. januarja 1875.

V najem se dá

hiša v Črnem vrhu pri Idriji, z dvema nadstropjema, s krčmo in štacuno raznega blaga, z vsemi pripravami, od sv. Jurja naprej, ali vsako posebej, ali oboje vkup, za eno ali več let, proti prav pripravnim pogojem. Hiša je tik cerkve, in na razpotju treh cest. Kdor želi prevzeti, naj se osobno ali pismeno pri podpisnem lastniku oglasi.

(21—1)

Anton Plešner.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretralne in
materične brizglje.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bude gotovo prednost, vzlic vsm enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins
de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. de Ylang-Ylang
flacon 80 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bude tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—176)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Kupuje zelje!

Josip Levec

trgovec na št. Peterskem predmestji,

nakupi takoj (19—1)

več sto centov lepega, dolgo nari-
banega uže kislega zelja,

ter ga plačuje po najvišjej ceni (vendar ga ne prejme menj ko 4 cente). Ponudbe in izgledki (muštri) naj se blagovoljivo poslati v štacuno gori imenovanega poleg mesarskega mosta na št. Peterskem predmestji.

Kupuje zelje!

Kupuje zelje!